

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. De promissione vera & ficta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

apud Doctores controvertitur, Castro Palas-
mus, *1.5. disp. 1. de voto, part. 1. n. 4.* citans Suarium, &
alios: Quia, inquit, contra virtutem constan-
tem, quæ non solum inclinatur, ut quis perseveret in bo-
no obligatorio; sed etiam, nisi legitima excuset causa,
voluntario firmetur proposito. Sane virtus est cordis,
& aliter actus otiosus, se sine causa mutare.

Negar Sanchez lib. 4. in *Dec. cap. 1. n. 21.* citans Navar.
Hiss. Tol. Valent. Quia si nulla lex, nec divina,
te ad illud obligat, undenam orietur, pec-
catorum? Dices, ipse proponens sibi ullam legem im-
ponendo, at ipse nullam obligationem sibi assu-
mendo per merum propositum proficitur: ergo nullam si-
bi imponit. Probabilior est hæc posterior sententia, quod
ad perseverandum inclinatur constantia, fateor: at
illa sub culpa, sed sub solo consilio, eo modo, quod
voluntas aliquando inclinatur etiam ad actus supererogatio-
nis, scilicet omnes: est igitur resilire à bono proposito
per aliquam levitatem, hoc est, defectus maioris boni, non
est levitas peccaminosa. Quod si sit aliquando actus
voluntatis, qui habet sine causa, non erit venialis ex vi muta-
tionis propositi contra constantiam, sed ex generali ca-
pitulo, quo in aliquorum sententia, omnes actus humani
in individuo requirunt finem ad quem honestum, quæ est
longe alia consideratio, de qua *alibi*.

CAPUT XIII.

De Promissione requisita in Voto, de qua
Obligatione inde proveniente.

§. I. De Promissione vera, & falsa.

Verè promittis, quando intendis quid facere sub
obligatione alteri exhibita. Et quidem per exter-
nam locutionem respectu hominis, qui secus casu acce-
pere non possit: per internam solum voluntatem respec-
tu Dei, qui externis vocibus non indiget, ut accipiat.

1. Falsè promittis, primò, quando solis verbis, non
eodem animo. Secundo, quando animo quidem promit-
tendi, seu rem promissam exequendi, sed positive ex-
presso animo te non obligandi. Tertio, animo quidem
quomodocumque rem exequendi, sed abstractèndo à
voluntate te obligandi. Quarto denique, animo quidem
te obligandi, sed cum voluntate rem promissam nulla-
tus exequendi.

2. Certum autem est, primò: in primo, & secun-
do casu siue noscas vim voti, siue nequeas, non oriri
in te obligationem rem promissam exequendi. Ita Azor.
Sanchez. Val. Less. Bon. alique apud Cast. *1.3. tract. 2.3. d. 1.*
1.3. n. 2. Ratio est, quia, dum expresse à te reiciis obli-
gationem, illam non contrahis; siquidem Votum est
lex privata, quam sibi quilibet in Dei obsequium impo-
nit, lex autem non obligat ultra imponentis intentionem.
Atque hinc fit, summa probabilitate firmari, cuilibet
licet licet quidpiam grave, v.g. jejunium votare sub so-
la obligatione venialis, quia tota obligatio ab ipso
votante dependet. Illud nota, sic simulatur etiam in re
gravi verbo tenus votare, non transcendere peccatum
veniale, quia solum est mendacium, nec redundans in
gravem Dei irreverentiam. Excepi in voto Castitatis
anexo Ordini sacro, & in Voto professionis religiosæ;
in his enim positum, quod externè voves, juxta intentionem
Ecclesiæ, & Religionis, votare ex iustitia debes: ni-
si forte gravis metus, causam det æquivocandi, ut dixi-
mus in simili *supra*, lib. 1. §. 9. a. n. 6.

3. Certum sit secundo, in quarto casu verum esse
votum, & inde validam enasci obligationem. Ita Sanchez.
plurib. relatis, Azor. Suar. apud eundem Cast. *1. c. n. 4.*
Scio Valentiam *2.2. disp. 6. quest. 6. p. 1. vers. secundò obstat.*
censere tunc nullam exurgere obligationem, quia, si
nullam habes voluntatem rei faciendæ, quam *supra* dixi-

mus prærequiri ad Voti essentiam, nullum emittis Vo-
tum. Sed ratio nostræ dicti est altera à posteriori: pri-
ori altera. A posteriori: quia secus Sacerdos concubinam
domi retinens, non emitteret validè Votum Castitatis,
si (ut evenire facile potest) animo illam retinendi sa-
cerdos Quædam Suscipiat. Pari modo Eques Melitensis,
v.g. si professionem emittat eodem crimine, & proposito
maculatus, castitatem non voveret validè. Idemque
temporalia bona sub suo dominio servare statuens, non
voveret validè paupertatem. Et denique, qui solum, ut
Commendas lucraretur, aliquam profiteretur Religionem,
animo non observandi, quæ solemniter promittit, Re-
ligio non esset? unde illicitè, & cum iniustitia fructi-
bus Commendarum postea frueretur: quæ tamen omnia
absolutè censentur; hi enim quamvis voveant illicitè
mortaliter, propter illam pravam dispositionem vota
gravia non exequenda, nihilominus valida ea esse vota
nullus negat. A priori: quia hæc duo, obligatio ad
aliquid exequendum, & ipsa rei executio, sunt admo-
dum diversa: ut patet in contractu emptionis, & ven-
ditionis, de quarum essentia est obligatio ad tradendum,
non verò ipsa traditio, quæ satis est, ut deinde suo
tempore ponatur. Quando igitur diximus requiri pro-
positum, & voluntatem exequendi in promissione, est
sensus, ne peccetur; requiri, ut suo tempore executio
ponatur: nam ceterum pro promissionis, seu voti essen-
tia, satis est voluntas suscipiendi in se obligationem ex-
quendi.

5. Remanet igitur solum decernere de tertio pro
quo adverte, dupliciter posse quempiam negativè se ha-
bere circa obligationem voti, seu promissionis. Primò,
quando non habet hujusmodi intentionem obligandi:
neque explicitè, neque implicitè. Secundo, quando
habet saltem implicitè, ut si quis cognoscens naturam
voti quæ sit adducens obligationem, voveat, non ad-
vertens nunc ad obligationem vel nesciens dictam na-
turam voti, voveat tamen juxta modum ordinarium,
quo alij voveant: in his enim duobus exemplis dicitur
quis implicitè habere intentionem se obligandi.

6. Dico igitur primò, in posteriore hoc modo esse
verum votum, utramque ex eo oriri obligationem ex-
quendi. Ita Sanchez, *de matr. lib. 1. d. 9. num. 5.* Castro Pal.
loc. cit. num. 2. Ratio est, quia jam voluntaria tunc est obli-
gatio, dum sciens quis, & volens suscipit id, à quo neces-
sariò, obligatio sequitur, nec illam obligationem ullo
modo excludit, multò magis, si expresse intendat votare
juxta modo ordinatum vovendi: in hac enim inten-
tione, involvitur intentio se obligandi.

7. Dico secundo, in priore modo non esse verum
votum, nec ex eo exurgere obligationem. Ita Sanchez, *ibid.*
num. 2. sed contrarius videtur Castro Pal. *l. c. n. 2. fin.* imò
& ipsemet Sanchez, *alibi*, id est, *lib. 3. in Dec. cap. 10. n. 9.* sed
forte in hoc n. 9. loquitur de casu à nobis dicto n. præced.
Ratio est, quia obligatio confurgit ex animo volunta-
rio promittentis: at si non cognoscas ex promissione
oriri obligationem, voluntaria tibi obligatio esse non
potest; ergo ea oriri nec poterit.

8. Hæc duo dicta non solum vera sunt in voto, vel
simplici promissione, verum etiam in juramento. Ita
Sanchez, *de matr. num. 9. v. Etiam, & in dec. lib. 3. cap. 1. d.*
n. 23. Quare si jurasti, ut ceteri jurare solent, vel sciens
naturam juramenti, obligabit te juramentum: si verò
jurasti cum ignorantia invincibili, seu negativè te habes
ad obligationem, illam scilicet non includens, nec
excludens, juramentum non obligat, nec indiget re-
laxatione. Atque horum duorum ratio est, quia juramen-
tum sequitur naturam actus, cui adiciitur, cum igitur
in priore ex his duobus adsit promissio obligans in
posteriore non item (ne implicitè quidem, ut supponi-
mus, secus enim esset casus n. 6.) valebit in priore jura-
mentum, ut & votum; non autem in posteriore.